

Nr 2.

Av herr **Molin**, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 17, om anvisande av medel för bestridande av kostnader för särskilda anordningar för vinnande av mera effektiv tillämpning av prisockerlagen m. fl. kristidsförfattningar.

I proposition nr 17 till innevarande års urtima riksdag föreslår Kungl. Maj:t riksdagen att, för bestridande av kostnader för särskilda anordningar för vinnande av mera effektiv tillämpning av prisockerlagen m. fl. kristidsförfattningar, å extra tilläggsstat för år 1918 under sjätte huvudtiteln anvisa ett reservationsanslag å 150,000 kronor.

Därest de statsorgan, som blivit satta till att utfärda kristidsförfattningarna och sörja för dessas efterlevande, under den gångna tiden visat sig vuxna sin uppgift, hade emot det äskade anslaget ingenting varit att erinra. Tyvärr är det dock så, att dessa organ i mångt och mycket visat sig fullkomligt inkompetenta att bedöma det verkliga läget i vår folkhushållning, varav följden blivit en massa orimliga och omöjliga förordningar. Priset i fråga om all ovederhäftighet och bristande sakkunskap har härutinnan tagits av folkhushållningskommissionen, som, därest den fortfarande får hållas, helt säkert är i färd med att ödelägga stora delar av riket. Det kan därför vara en stor risk uti att genom beviljandet av medel, som här ifrågasatts, sätta denna kristidsorganisation i tillfälle att ännu effektivare än nu är fallet bötfälla eller inmana folk i häkte för »förseelser» emot totalt omöjliga förordningar. Synnerligen illa skulle undertecknad representera valmännen, därest jag med min röst bidroge till att bevilja ifrågasatta anslag utan tillbörliga garantier emot den ovederhäftiga diktation, som folkhushållningskom-

missionen tillskansat sig, och varigenom stora och viktiga landsändar bragts i fullständig trädedom och osäkerhet.

Redan vid folkhushållningskommissionens tillsättande var det anmärkningsvärt, hurusom all sakkunskap rörande norrländska förhållanden sköts åt sidan. Vidare var anmärkningsvärt, att inga dugande köpmän fingo säte och stämma i kommissionen. Resultatet visade sig genast och påfallande. Folkhushållningskommissionen ägde icke ens förmåga att få ihop blankettformulär, möjliga för menige man att ifylla. Det ena stora missgreppet har avlöst det andra under den gångna tiden. Under fjolåret tvingades helt enkelt den norrländska jordbruksbefolkningen att utfodra en stor del brödsäd åt kreaturen; i år däremot är det folkhushållningskommissionens mening att utrota hela Norrlands kreatursstock. Dessa bägge åtgärder från folkhushållningskommissionen är det blott en mening om i Norrland: de äro exempellösa tilltag, för vilka icke nog låga betyg kunna sättas.

I allo är jag beredd att instämma uti den skrivelse, som herrar A. J. Hansson, Karl Karlsson och Ante Larsson å Jämtlands jordbrukares vägnar i dagarna inlämnat till statsrådet och chefen för jordbruksdepartementet och folkhushållningskommissionen. De i denna skrivelse relaterade förhållandena stämma till fullo också in på förhållandena inom Västernorrlands län.

På folkhushållningskommissionens senaste ukas om leveransplikt finnas endast två möjliga förklaringar. Antingen begriper folkhushållningskommissionen icke alls vad det är fråga om eller också har folkhushållningskommissionen vid sina beslut drivits av önskan att få den norrländska nötboskapsstammen utrotad i en hast, så att en i kommissionens ögon bättre kreatursras kan inplanteras där uppe. Dock borde kommissionen veta, att alla tidigare försök att i Norrland acklimatisera den sydsvenska nötboskapen grundligt misslyckats.

På Kungl. Maj:ts äskande av 150,000 kronor för organisation av särskilda polisstyrkor i syfte att tvinga Sveriges folk att efterleva folkhushållningskommissionens omöjliga föreskrifter måste svaras ett bestämt och kraftigt nej.

Icke ett öre för ändamålet, så länge Kungl. Maj:t ämnar tolerera folkhushållningskommissionen såsom stat i staten och så länge denna institution är så ensidigt sammansatt av opraktiska män som den är. Sveriges och framför allt Norrlands jordbrukare kräva nu enhälligt utrensning av den gamla surdegen i folkhushållningskommissionen. Nytt folk, som begriper något, måste in och sakkunskapen å skilda områden representeras. Icke minst viktigt vore detta för den konsumerande

delen av svenska folket, som i sista hand får lida för alla kommissionens missgrepp. Om ej ändring med snaraste sker, är katastrofen oundviklig. Av vikt är det därför att det nu, medan tid är, talas rent språk.

Kungl. Maj:ts regering, som åtnjutit och fortfarande åtnjuter svenska folkets förtroende, måste inse, att det ej längre går an att låta folkhushållningskommissionen sätta missgreppen och ovederhäftigheten i fullständigt system och därmed enväldigt regera Sveriges folk vid sidan av regering och riksdag. Omsorgen om Sveriges folk i dess helhet borde bjuda, att odugligheten, varhelst den visar sig, avlägsnas, även om detta av diverse skäl möjligen kan vara mindre behagligt.

Förutsättningen för anslagets beviljande borde alltså vara, att nytt sakkunnigt och praktiskt folk insattes i folkhushållningskommissionen eller att kommissionen avskaffas och ersättes med annan organisation.

Därest anslaget gives utan dessa garantier emot folkhushållningskommissionen, måste anslagsgivandet betecknas såsom ett slag i ansiktet på Sveriges jordbrukare, även om, såsom kungl. propositionen anger, medlen i huvudsak skola användas för att komma åt jobberiet och pris-ockret, något, som ingen tänkande människa kan vara emot.

På grund av det anförda yrkas,

att riksdagen ville bifalla ifrågavarande kungl. proposition nr 17 endast på det villkoret, att folkhushållningskommissionen avskaffas och ersättes med annan, sakkunnig och praktisk institution eller också att nytt, på olika områden fullt sakkunnigt folk insattes i kommissionen i fråga.

Stockholm den 1 november 1918.

Emil Molin.